

Agnieszka Metelska

Przegląd czasopism prawniczych

Palestra 49/9-10(561-562), 211-214

2004

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PRZEGLĄD CZASOPISM PRAWNICZYCH

Państwo i Prawo, nr 9, 2004 r.

„Prawo administracyjno-karne, czy nowa dziedzina prawa?” – autorka, Dobrosława Szumiło-Kulczycka, jest zdania, że brak ugruntowanej praktyki posługiwania się pojęciem prawa administracyjno-karnego w oczywisty sposób rzutować musi na ocenę zasadności jego używania i zasadności wyodrębniania w ogóle takiej formy odpowiedzialności. Środki takie jak kary pieniężne, opłaty sankcyjne, dodatkowe zobowiązania pieniężne itp. statutowane są normami prawa administracyjnego i realizowane w administracyjnej procedurze. Czy zamiast nazywania ich środkami administracyjno-karnymi nie objąć ich mianem administracyjnych? Pojęcie prawa administracyjno-karnego nie należy w polskim systemie prawa do pojęć języka prawnego. Od pewnego czasu odnoszone bywa do ww. finansowych środków prawnych oddanych przez ustawodawcę w ręce administracji. Z tymi zagadnieniami koresponduje opracowanie Wojciecha Chrościelewskiego „Strony i uczestnicy postępowania sądowoadministracyjnego”. Wdrożenie z dniem 1 stycznia 2004 r. reformy sądownictwa administracyjnego oznacza wyczerpujące i pełne uregulowanie postępowania przed sądami administracyjnymi, pozwalające na rezygnację z owego odpowiedniego stosowania zarówno przepisów k.p.a., jak i k.p.c. Należy to uznać za jedną z największych zalet nowej regulacji prawnej. Oceny tej nie podważa fakt, że procedura sądowoadministracyjna wzorowana jest na rozwiązaniach zawartych w k.p.c. Antoni Bojańczyk zajmuje się „Problematyką relacji między odpowiedzialnością dyscyplinarną i karną – na przykładzie odpowiedzialności dyscyplinarnej zawodów prawniczych”. Brak w naszym piśmiennictwie wnikliwego studium na ten temat. Autor wstępnie porządkuje tę problematykę oraz uzasadnia poznawczą przydatność metody analizy relacji normatywnej między tymi odpowiedzialnościami – na wąskim przykładzie zespołu norm kształtujących odpowiedzialność dyscyplinarną przedstawicieli zawodów prawniczych. Ustalenie wzajemnej relacji pomiędzy odpowiedzialnością dyscyplinarną i karną ma wartość nie tylko teoretyczny, ale i głęboko praktyczny. Autor analizuje różne założenia: czy odpowiedzialność dyscyplinarna to nic innego jak tylko niewłaściwie (błędnie) nazwana odpowiedzialność karna? Z drugiej strony stwierdzenie braku jakichkolwiek elementów wspólnych odpowiedzialności karnej i dyscyplinarnej blokowałoby wszelkie próby stosowania przy przypisywaniu odpowiedzialności dyscyplinarnej części ogólnej ustawy karnej, na zasadzie analogii.

Przegląd Sądowy, nr 7–8, 2004 r.

„Kryterium konieczności wprowadzonych ograniczeń wolności wypowiedzi w świetle orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka” to bardzo aktualne nawiązanie do współczesnej polskiej kultury politycznej. Robert Stefanicki przypomina, że warunkiem istnienia oraz rozwoju demokratycznego społeczeństwa jest wolność wypowiedzi. W świetle art. 10 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności – „Každy ma prawo do wolności wyrażania opinii (...)”. Wolność wypowiedzi, przekładająca się na wolność posiadania poglądów oraz otrzymywania i przekazywania informacji i idei bez ingerencji władz publicznych, aczkolwiek stanowi filar społeczeństwa demokratycznego, nie ma charakteru absolutnego. Jednakże ograniczenia muszą być poddane ściśle określonym regułom wskazanym w ust. 2 cytowanego przepisu, który stanowi:

„Korzystanie z tych wolności pociągających za sobą obowiązki i odpowiedzialność może podlegać takim wymogom formalnym, warunkom, ograniczeniom i sankcjom, jakie są przewidziane przez ustawę i niezbędne w społeczeństwie demokratycznym w interesie bezpieczeństwa państwowego, integralności terytorialnej lub bezpieczeństwa publicznego, ze względu na konieczność zapobieżenia zakłócaniu porządku lub przestępstwu, z uwagi na ochronę zdrowia i moralności, ochronę dobrego imienia i praw innych osób oraz ze względu na zapobieżenie ujawnieniu informacji poufnych lub na zagwarantowanie powagi i bezstronności władzy sądowej”. Wszelka ingerencja musi spełniać łącznie kryteria: celowości, legalności i konieczności. Monika Wałachowska zajmuje się „Wynagrodzeniem szkód poniesionych na skutek doznania wstrząsu psychicznego spowodowanego śmiercią osoby bliskiej”.

Poza zakresem rozwiązań znalazła się problematyka zwrotu kosztów leczenia i pogrzebu oraz renty na rzecz osób bliskich. Autorka skoncentrowała się na możliwości domagania się przez najbliższych członków rodziny odszkodowania przewidzianego w art. 446 § 3 k.c. oraz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę na skutek rozstroju zdrowia, o którym mowa w art. 445 § 1 k.c.

Glosa – Przegląd Prawa Gospodarczego, nr 9, 2004 r.

Wraz z akcesją Polski do UE prawo subwencyjne wynikające z *acquis communautaire* zastąpiło obowiązujące dotychczas regulacje w tym przedmiocie. Aleksander Werner w artykule „Polskie postępowanie notyfikacyjne dotyczące udzielania pomocy publicznej” podkreśla, że pomoc publiczna w UE podlega reglamentacji, a warunki jej dopuszczalności określone są we wspólnotowym prawie pierwotnym oraz wtórnym. Kompetencje nadzorcze w tym zakresie mają organy wspólnotowe, w tym Komisja Europejska i Rada. Jednak prawo wspólnotowe pozostawia wiele kwestii do unormowania w regulacjach krajowych. Zastosowanie znajdzie obowiązująca ustawa o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej. Autor przedstawia najważniejsze aspekty związane z postępowaniem przed polskimi organami administracji publicznej. W kwestiach związanych z postępowaniem przed Komisją oraz sądami wspólnotowymi autor odsyła do literatury. „Wolny strzelec wolny od VAT?” Nowa ustawa o podatku od towarów i usług – piszą Adam Bartosiewicz i Ryszard Kubacki – objęła systemem VAT wszelkiego rodzaju odpłatne czynności polegające na przenoszeniu praw autorskich, pokrewnych oraz innych praw do tzw. własności intelek-

tualnej, a także na udzielaniu uprawnień do korzystania z tych praw w określonych granicach (licencji). Remigiusz W. Kaszubski i Paweł Władawski omawiają „Nowy porządek prawny dla usług płatniczych na Rynku Wewnętrznym UE”. Od kilku miesięcy Komisja Europejska prowadzi zaawansowane prace legislacyjne nad aktem prawnym w tym zakresie. Przyszła regulacja istotnie wpłynie na dotychczasową konstrukcję przepisów dotyczących usług płatniczych na Rynku Wewnętrznym UE, dostosowując prawo unijne do dynamicznego rozwoju innowacyjnych instrumentów płatniczych.

Przegląd Prawa Handlowego, nr 8, 2004 r.

„Znaki towarowe w Unii Europejskiej (I)” to bardzo ważny aspekt prawa wspólnotowego w zakresie ochrony własności przemysłowej. Autorka – Krystyna Szczepanowska-Kozłowska, jest zdania, że prawo znaków towarowych należy do tych dziedzin własności przemysłowej, które dotychczas w największym stopniu zostały poddane unijnej harmonizacji. Nie bez znaczenia dla tej oceny jest również istnienie i funkcjonowanie Znaków Towarowych Wspólnoty, będącego jednolitym prawem skutecznym na terytorium całej Unii Europejskiej. W artykule omówiono najważniejsze kwestie związane z możliwością uzyskania ochrony dla oznaczenia w formie zarejestrowanego znaku towarowego. Michał Romanowski pisze o „Ogólnych regułach wykładni kontraktów w świetle zasad europejskiego prawa kontraktów a reguły wykładni umów w prawie polskim”. Zasady Europejskiego Prawa Kontraktowego zawierają szereg reguł szczegółowych wykładni kontraktów pełniących funkcję pomocniczą (służebną) w stosunku do reguł ogólnych, ale o równie doniosłym znaczeniu praktycznym jak reguły ogólne. Potrzeby międzynarodowego obrotu handlowego spowodowały, że już od dawna były podejmowane próby ujednoczenia zasad prawa kontraktowego. Tomasz Konik i Szymon Murawski podejmują temat: „Dywidendy – regulacje polskie a przepisy obowiązujące w innych państwach Unii Europejskiej”. Autorzy zwracają uwagę na dyrektywę Rady nr 90/435/EEC z 23 lipca 2004 r. o wspólnym systemie podatkowym w odniesieniu do spółek matek i spółek córek z różnych państw członkowskich. Dyrektywa wprowadza bowiem ujednoczone zasady opodatkowania dochodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych. Celem artykułu jest porównanie w jaki sposób dyrektywa ta została implementowana do systemu prawnego wybranych państw członkowskich.

Przegląd Prawa Handlowego, nr 9, 2004 r.

Krystyna Szczepanowska-Kozłowska kontynuuje cykl pn. „Znaki towarowe w Unii Europejskiej (II)”. Ta część opracowania poświęcona została w przeważającej mierze wyłączności uprawnionego ze znaku, której zakres ocenia się wedle kryteriów właściwych dla oceny istnienia względnych podstaw odmowy rejestracji. „Spółka komandytowa w organizacji” to artykuł Michała R. Podświadka o spółce komandytowej: od chwili jej zawiązania do momentu jej wpisu do rejestru przedsiębiorców (spółka komandytowa w organizacji). Autor jest zdania, że tworzenie spółki komandytowej jest tak samo skomplikowane i czasochłonne jak tworzenie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. W obu przypadkach niezbędny jest przecież akt notarialny oraz wpis do rejestru przedsiębiorców i zachodzi potrzeba wnoszenia wkładów. Aleksander Stuglik w artykule „Odpowiedzialność licencjodawcy za wady

produktów informatycznych” pisze, że obowiązujące przepisy polskiego prawa co prawda normują kwestie odpowiedzialności za wady rozmaitych produktów, jednak problem odpowiedzialności za wady jakie mogą wykazywać produkty informatyczne, nie znalazł do tej pory jednoznacznego rozwiązania. Produkty informatyczne stały się nieodzownym elementem wyposażenia nowoczesnego przedsiębiorstwa. Oprócz programów komputerowych, najważniejszymi utworami informatycznymi są bazy (banki) danych, utwory multimedialne, sieci informatyczne (rozumiane jako miejsca agregacji danych), strony www, ikony, struktury odesłań (zbiory hiperłączy), czyli linki, oraz postacie wirtualne. W związku z narastającym zapotrzebowaniem gospodarki coraz częściej pojawia się kwestia ustalenia podstaw, zasad i zakresu odpowiedzialności za wady produktów informatycznych. Problemem tym zainteresowani są przede wszystkim bezpośredni użytkownicy programów (oprogramowań) komputerowych. Należy podkreślić, że większość produktów informatycznych jest zarazem utworami i podlega ochronie prawa autorskiego. Właśnie dla tych – mających zarazem status utworów w rozumieniu prawa autorskiego – ustanowiono swoisty reżim odpowiedzialności za ich wady. Dla pozostałych – które nie są utworami – właściwy reżim odpowiedzialności ustanawiają przepisy prawa cywilnego. Niniejsze opracowanie poświęcone jest regułom odpowiedzialności za wady produktów informatycznych, które są zarazem utworami.

***Monitor Prawniczy*, nr 18, 2004 r.**

Uchwalona 17 czerwca 2004 r. ustawa o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 162, poz. 1691) jest odpowiedzią na zmiany społeczno-gospodarcze i próbą nowego sposobu ochrony interesów majątkowych rodziny. Szczególnie pilna była „Reforma małżeńskiego prawa majątkowego”, o której pisze Tadeusz Smoczyński. Reforma stosowanych przepisów k.r.o. była konieczna w dwóch płaszczyznach: pierwsza dotyczy optymalnego dla ochrony interesów małżonków i dobra rodziny ukształtowania uprawnień małżonków do majątku nabytego w czasie trwania małżeństwa (stosunki wewnętrzne w rodzinie). Natomiast druga ma na względzie stosunki małżonków z osobami trzecimi. Chodzi tu przede wszystkim o wierzycieli i odpowiedzialność każdego z małżonków za zobowiązania zaciągnięte przez jednego z nich. Prace nad reformą k.r.o. podjęła w 1998 r. Komisja Kodyfikacyjna Prawa Cywilnego działająca przy Ministrze Sprawiedliwości. Chodziło o stworzenie takiego ustroju majątkowego, który nie utrudniałby obrotu prawnego, a jednocześnie wystarczająco chronił interesy małżonków i podstaw bytu rodziny. Mariusz Czyżak zajął się „karnoadministracyjną odpowiedzialnością za naruszenie przepisów Prawo zamówień publicznych”. Ustawa z 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych dokonała szeregu zasadniczych zmian w polskim systemie zamówień publicznych. Wprowadziła – wśród nowych rozwiązań ustawowych – także dodatkowy instrument ochrony prawnej służący zapewnieniu prawidłowości procedury udzielania zamówień publicznych, związany z karnoadministracyjną odpowiedzialnością zamawiających za czynności podejmowane z naruszeniem tejże ustawy (Dział VII PrZamPub). Autor przedstawia zakres podmiotowy i przedmiotowy odpowiedzialności karnoadministracyjnej przewidzianej w PrZamPubl oraz wyraża krytyczną opinię nt. konstrukcji kary pieniężnej w omawianej ustawie.

Opracowała: *Agnieszka Metelska*